

אין עור מליבדו
עיר יהוד ומיוחדת

בית שלמה

פרוייקט ה'תשנ"ב נסא ודארין קדם רגלי אי זה בית אשר תבנו לי ויא זה מקום מנוחתי

פר' ויקהל - פקודי - החודש תשפ"ג
גליון 331
נא לשמור על קדושת הגליון נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמות
מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא
מו"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה רב
ר' מנחם יצחק בנימין ב"ר יוסף חיים
הרה"ק רבי משה בן ציון ב"ר ברוך חיים
הרה"ק רבי יוסף בלאך ב"ר אברהם
הרה"ק רבי חיים חייקא ב"ר שמואל
הרה"ק רבי יצחק מאיר ב"ר ישראל מוגר
הרה"ק רבי יצחק יעקב ב"ר נתן דוב
הרה"ק רבי יצחק ב"ר חנוך העניך
הרה"ק רבי אברהם גרשון ב"ר אפרים
הרה"ק רבי ישראל ב"ר אהרון לייב
הרה"ק רבי אליעזר ליפא ב"ר אלימלך
הרה"ק רבי אהרן ב"ר שמשון
ד"ר גארדאן תלמיד המגיד
הרה"ק רבי איתמר הכהן מזיקוב
הרה"ק רבי ישעי' שור ב"ר משה
הגה"ק רבי יוסף שאול ב"ר אריה לייבוש
הרה"ק רבי שלמה הכהן ב"ר דוב צבי
הרה"ק רבי יואל בעער ב"ר יעקב שלמה

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע
יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל-MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אלהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אתם" (ל"ה, א')

רש"י - הוא לשון הפעיל, שאינו אוסף אנשים בידים, אלא הן נאספים על פי דבורו, ותרומנו ואכנס פונה לקב"ה ואומרת שאמנם היא מסכימה למשימה אך מה יקרה אם נשמת הצדיק תרד ותתגורר בגליציא אולם נשמת האיש שצריך תיקון תגורר באלכסנדריה איך הם ייפגשו על כך ענה לה הקב"ה זו לא בעיה אפשר לסדר כי האיש באלכסנדריה יסבול ממגרות והוא יבוא לדרוש ברופאים בויהו וכאשר הם לא ימצאו מזור לצרתו יגיע הוא אל הצדיק אשר מתגורר בגליציא וכך יוכל הוא להשלים את תיקונו בעוה"ז עד כאן בסיפור

ומזה צריכים אנו ללמוד כי אין לנו לרדוף אחרי תלמידים כי כבר בשמים מקדמא דנא נקבע מי יילמד אצל מי ומי קשור לנשמת כל אחד ואחד ואל לו לרב לשנות את דבריו כדי למצוא חן בעיני הבריות ובטח ובטח שלא להתחנף עליהם כדי שיהיו משומעי לקחו אלא צריך הוא לדבוק בדרך האמת לבלתי לסור ממנה ימין ושמאל ומי שצריך להיות קשור אליו יהיה מקושר עימו בין כך ובין כך וזהו מה שכותב רש"י הקדוש על משה רע"ה "שאינו אוסף אנשים בידים, אלא הן נאספים על פי דבורו" היינו שמשא לא רודף אחרי התלמידים אלא הם באים אליו עפ"י דבורו של הקב"ה שכבר קבע מראש מי יהיו תלמידיו ושומעי לקחו ואת מי הוא צריך לתקן בזה העולם

ועל זה יש על האדם להתפלל שיעזור לו הקב"ה למצוא את הרב האמיתי שהוא בחינת משה רע"ה על מנת שיוכה האדם ע"י עורת הצדיק לבצע את תיקונו בזה העולם בשלמות

מעשה שהיה באיש אחד שהיה גר באלכסנדריה אשר ביבשת אפריקה ויום אחד החל לסבול ממגרות חזקות, כאשר ראה כי כאבי הראש אינם חולפים פנה הוא לרופאי המקום אשר רקחו לו מרקחות שונות ומשונות המליצו על כדורים מסוגים שונים אך דא עקא שום דבר לא עזר וכאבי הראש כאילו קנו שביתה בראשו של האיש או אז המליצו לו אזהביו כי ייסע לוינה העיר הגדולה אשר נמצאת ביבשת אירופה מקום משכנם של הרופאים הגדולים אולי שם בחסדי ה' ימצא מזור ותרופה למכתו בצר לו ארו האיש את מטלטליו והפליג בספינה עד וינה הרחוקה אך גם שם הרופאים נואשו מלהצילו באמרם כי אין בעולם שום תרופה למכתו ואז כשעמד מיודענו על סף ייאוש מוחלט פגש יהודי אשר המליץ לו לגשת אל הצדיק בעל ה'לב שמוח' זי"ע אשר יושב בגליציא אולי בעוה"ז ע"י ייוושע והיות ולאותו אדם לא היה כבר מה להפסיד אמר לעצמו אם כבר באתי עד לכאן נמשך כבר עוד כמהה עד לגליציא אמר ועשה והנה רק עמד הוא על מפתח דלת ביתו של הצדיק בעל 'לב שמוח' פרחו נעלמו להם המיגרנות אותו אדם עמד משתומם ולא הבין מה קורה ובראות הצדיק את פליאתו אמר לאותו האיש אני אסביר לך פשרו של דבר ע"י סיפור מעשה פעם היתה נשמה של צדיק אשר היתה בשמים וגמרה היא את תיקונה בעוה"ז ואז פנה אליה הקב"ה בכבודו ובעצמו בבקשה כי תרד שוב לעולם הזה כי בעוה"ז ישנה נשמה שצריכה תיקון והיות ונשמה זו קשורה בנשמתך רק אתה הוא זה אשר יכול לתקנה. אותה נשמת הצדיק

"אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה" (ל"ח, כ"א)

פקודי כמו ולא נפקד ממנו איש היינו לא נחסר ואצלנו פקודי היינו משהו שחסר אלא ניתן לתרץ בס"ד כי על מנת לבנות את עצמנו כמשכן יש להרחיק ולחסר מעצמנו מידות רעות ותאוות ואח"כ זוכים למשכן העדת היינו להיות אכסניה ראויה לתורה הקדושה וזוכה להיות כמעין המתגבר כמובא בספרים הקדושים וכן זוכה להיות בחינת עד המעיד על מעשיו של הקב"ה היינו שכולם יסתכלו עליו ויגידו אשרי מולידתו שכן ניכר עליו שהוא בן תורה אמיתי וידוע שעד לא יכול להיות רשע שכן הוא פסול לעדות אך אם עשה תשובה וניקה ממנו את כל הדברים הרעים זוכה לכל הנ"ל וזהו פקודי המשכן היינו הדברים הלא טובים שהוריד מעצמו עפ"י משה היינו שעשה את כל התיקונים הדרושים עפ"י הדרכתו של צדיק האמת שהוא בחינת משה רע"ה

פרשת החודש

ואשר חטאנו ואיבעית אימא מהכא (ישעיהו יט, יג) נואלו שרי צוען וגו' והתעו את מצרים" ועפ"י הגמרא הנ"ל כתבו הפוסקים כי לרוב הציבור עדיף לא ללמוד תורה לבד אלא בחברותא או בשיעור שכן ע"י כך הסיכוי שלהם להבין את הנלמד כשורה גדול יותר ולא יבואו ח"ו לידי טעות ובמיוחד לתמידים הנמצאים בראשית דרכם וכן יש מעלה נוספת בלימוד בצוותא כי דבר זה עוזר לשמור על זמני לימוד מסודרים וקשה יותר לאדם לדחות את הלימוד "למחרךך" וניתן לראות רמז לדברים בפס' מתוך פרשת החודש שמות (י"ב, ד) "וְאִם יִמְעַט מִהֵיִת מִשָּׁה וְלָקַח הוּא וְשִׁכְנוּ הֶקְרַב אֶל בֵּיתוֹ בְּמִבְכַּת נִפְשָׁת אִישׁ לְפִי אָבְלוּ תִכְסּוּ עַל הַשָּׁה" שכן הבית הוא רמז לאדם הבונה את עצמו כמו שכתוב איזה בית אשר תבנו לי מהי"ת עולה למניין תנ"ה לשון לימוד כמו תנינן שפירשו שלמדנו ועל זה אומר הפס' ואם ימעט הבית מהיות משה היינו אם האדם הוא בדרגה

ידוע כי פרשת החודש מסמלת את הדרך החדש שהאדם פותח לאחר שעשה את כל התיקונים הדרושים וחזר בתשובה אך דף חלק לא ניתן להשאיר ולכן האדם צריך להתחיל למלא את הדרך בדברים טובים ואיך יידע האדם מה צריך לעשות אלא ע"י שילמד תורה יידע מה ואיך צריך לעשות ובגשת האדם ללמוד עליו לדעת את אשר נכתב בגמרא תענית דף (ז', ע"א) "אמר רבה בר בר חנה למה נמשלו דברי תורה כאש שנאמר (ירמיהו כג, כט) הלא כה דברי כאש נאם ה' לומר לך מה אש אינו דולק יחידי אף דברי תורה אין מתקיימין ביחידי והיינו דאמר רבי יוסי בר חנינא מאי דכתיב (ירמיהו ג, לו) חרב אל הבדים ונואלו חרב על שונאיהן של תלמידי חכמים שעוסקין בד בבד בתורה ולא עוד אלא שמתפשין שנאמר ונואלו ולא עוד אלא שחוטאין כתיב הכא ונואלו וכתיב התם (במדבר יב, יא) אשר נואלנו

יוכל להתגבר עליו כל כך בפעם אחרת חוץ עצה הטובה אשר יוכל לקבל מחבירו שהוא דרך השם והוא סגולה נפלאה" וכך כשילמד ויתקן את הדרוש לו לפי שורש נשמתו ויספק לנשמתו את האוכל הרחני הדרוש לה בחינת איש לפי אכלו יזכה לתכסו על השה היינו יזכה לכסות את נשמתו בבגדים נאים בחינת חלוקת דרבנן לעתיד לבוא בזמן בו הקב"ה עתיד להנחיל לצדיקים ש"י עולמות שכן ש"י עולה למניין הש"ה. וכן על מעלת החברותא כותב בעל הפלא יועץ ז"ע (ערך חברותא) "וביותר מועיל החברותא ליראי ה' וחושבי שמו שנדברו יראי ה' איש אל רעהו. כך היא חובתנו וכך נאה לנו. הבו לכם עצה איוו היא דרך ישרה ואיש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק (ישעיהו מא ו) ונתחזק בעד אלקינו. אמנם אין אהבה וחברותא אלא בדומים, שוים במדות ובדעות, אז ישבו יחדו אחים ולא יתפרדו. אך זה קשה המציאות, אם ימצאנו יאחזנו ולא ירפנו" עכ"ל

נמוכה ואין הוא במדרגה של מורה הוראה בחינת משה רע"ה שהיה מורה הוראה בישראל לא ילמד תורה לבד אלא ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו היינו יקבע לעצמו חברותא עם אדם המתאים וקרוב כמה שיותר לתכונת נפשו ולסגנונו וילמדו יחד וע"י כך יוכל האדם לקיים במכסת נפשות מכסת לשון חשבון כפי שמפרש רש"י היינו שיוכל האדם ע"י לימוד זה לעשות חשבון נפש אמיתי עם עצמו ויידע מה עליו לתקן בדרכיו שכן אין האדם רואה נגעי עצמו ורק חברותא אמיתי יוכל להוכיח ולהדריך את האדם כיצד יישפר את מעשיו כפי שכותב בעל הנועם אלימלך ז"ע בצעטיל קטן "לספר בכל פעם לפני המורה לו דרך השם ואפילו לפני חבר נאמן כל המחשבות והרהורים רעים אשר הם נגד תורתנו הקדושה אשר היצר הרע מעלה אותן על מוחו ולבו הן בשעת תורה ותפלה הן בשכבו על מטתו והן באמצע היום ולא יעלים שום דבר מחמת הבושה, ונמצא על ידי סיפור הדברים שמוציא מכח אל הפועל משבר את כח היצר הרע שלא

משנת הצדיק – הרה"ק רבי יצחק אביחצירא זצוק"ל ז"ע – כ"ה אדר

הרב יצחק אביחצירא, הבבא חאקי, נולד לאביו חכם מסעוד אביחצירא, בכ"ג באלול תרנ"ה (1895) בעיירה ריסאני שבמחוז תאפילאלת שבמרוקו. סבו הוא חכם יעקב אביחצירא, האביר יעקב, ואחיו הוא רבי ישראל אביחצירא הבבא סאלי. בשנת תר"פ (1920) כחלק מהתקוממות כנגד הפרוטקטורט הצרפתי, נחשדה משפחת אביחצירא כמשתפת פעולה עם הצרפתים. אחיו הגדול חכם דוד אביחצירא נרצח, וחכם יצחק אביחצירא ברח עם אחיו רבי ישראל לעיר בודניב. שם הקימו מחדש את ישיבתם. בשנת תרצ"ו רבי יצחק אביחצירא עבר להתגורר עם משפחתו בעיירה ארפוד, שהייתה תחת שלטון צרפתי, ועמד בראש הקהילה היהודית. בשנת תש"ה, עזב את מרוקו, ועבר לגור בעיר אוראן שבאלג'יריה, שם התגוררו יהודים רבים שעקרו ממחוז תאפילאלת, וחשו בחסרון הנהגתו של רבי יצחק אביחצירא. בשנת תש"ח, עם הקמת מדינת ישראל, חכם יצחק אביחצירא עלה לארץ יחד עם בניו ובנותיו והתיישב במעברה בגבעת אולגה. כשנודע לראשון לציון, חכם בן ציון חי עזיאל, על בואו של הרב יצחק אביחצירא לארץ, מיהר לקבל פניו, והעניק לו את מצפת הרב הראשי שעל ראשו. הרב יצחק אביחצירא מונה לרב העיר רמלה, בה כיהן כ-20 שנה, בהמשך כיהן גם כיו"ר ארגון הרבנים הספרדים ועדות המזרח בארץ ישראל, שייסד הראשון לציון הרב יצחק נסים, וכחבר מועצת הרבנות הראשית. רבי יצחק אביחצירא היה ידוע במופתיו ובברכותיו. ביתו היה פתוח לרווחה לכל מי שהיה זקוק לו. רבי יצחק הותיר אחריו שישה בנים ושש בנות משתי נשים, בתוכם רבני עיר, ראשי ישיבות, ואנשי ציבור.

רבי יצחק אביחצירא נהרג בתאונת דרכים, בשונו מביקור אחיו הבבא סאלי בנתיבות. הוא נפטר ביום כ"ה באדר ב' תשל" (1970). מקום קבורתו בעיר רמלה. וכך אמר הרב "אנשים מנשקים לי את היד והגלימה – מה אני ומה חיי, אך כיוון שבזכות האמונה ה' שומע את תפילותינו, והאמונה היא מיסוד תורתנו הקדושה, ודבר זה מחזקם באמונה – אסור לי למנוע אותם מהאמונה הזאת, לכן אני מרשה שינשקו את גלימתי, אך לא מפני שאני משהו..."

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

ולבש הכהן – הרה"ק חכם חיים יהושע אלעזר הכהן חמצי ב"ר רחמים רפאל יוסף זצוק"ל ז"ע

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אתם – ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת וכו'" (ל"ה, א' – ב')

משתמשים בשרביטו של מלך והמשתמש חייב מיתה ומעתה אפשר דלזה סמך ציווי השבת למשכן דהמשכן הוא לכפר על עוון העגל כמו שאמרו רז"ל וכדי שלא תאמר איך אפשר לו לקב"ה למחול על כבודו ולכפר להם עוון העגל דהלא קי"ל מלך שמחל על כבודו אכ"מ ולבטל טענה זאת הקדים וצויה להם סמוך לו שמירת שבת כדי שיוכיחו הם עצמם דיש להם דין בנים ממה שהם שובתים ביום השבת שהוא שרביטו של מלך דבן משתמש בשרביטו של מלך אביו וכיוון שהוכיחו דיש להם דין בנים משם יוכיחו דהקב"ה יכול למחול להם עוון העגל ע"י המשכן דאב שמחל על כבודו כבודו מחול וזה שנאמר ויקהל משה וכו' ויאמר להם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אתם ששת ימים וכו' ודייק לומר אתם חסר וא"ו דלרמזו דצוה ה' לעשות את השבת אתם דווקא ולא אומות העולם דגוי ששבת חייב מיתה ומשם תדעו ותבינו דיש לכם דין בנים ואמטו"ל ובא לצוות לכם שתעשו את המשכן לכפר על עוון העגל דאב שמחל על כבודו כבודו מחול וכאמור ודו"ק

ע"כ ראוי לשים לב על סמיכות ציווי שבת למעשה המשכן וכבר רז"ל נרגשו מזה ודרשו בו ככתוב בדב"ק ולדרכנו נפרש בא"א ותו אמרו אתם חסר וא"ו דמשמע דהם לבדם יעשו שמירת שבת וכן משמע מאמרו אתם דכתיב

ונראה לענ"ד שיובן עפ"י מה שחקרו המפרשים ז"ל וענין התשובה דאיך אפשר שהקב"ה מחול ועונותיהם של ישראל דהלא קי"ל דמלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול והיתה תשובתם דישאל יש להם דין בנים עם הקב"ה ואב שמחל על כבודו כבודו מחול ואחת מן הראיות דיש לנו דין בנים עם הקב"ה הוא מן השבת דהשבת הוא שרביטו של מה"מ הקב"ה שכן כתיב וביום השביעי שבת וכו' ומאחר שכן איך אנו שובתים ביום השביעי דהלא קי"ל דאין משתמשים בשרביטו של מלך אך בטענת בנים יכולים אהנחו לשבות ביום השביעי דבן משתמש בשרביטו של אביו המלך ונמצא דשמירת השבת היא הוכחה גדולה דאנו בני"א אל חי ויכול למחול על כבודו כאב לבן ומשו"ה אמרו גוי ששבת חייב מיתה כיוון דאין

סגולה לפרנסה – הכנה לשבת קודש

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה" (ל"ה, ב')

רואין שאיש עשיר אשר יש לו כל מכין לשבת בהרחבה ומומין עמו גם את אחרים לאין נכון לו בזה הצדיק הגדול אשר הכין א"ע בקדושתו כל ימות השבוע על כבוד שבת קודש מומין עמו הנלווים אליו והפחותים ממנו אשר לאין לאל ידם להכין הכנה כראוי עכ"ז הם נכללים עם קדושת הצדיק להתפלל עמו לכבוד שבת ולשמוח ולהתענג בתענוג חי העולמים וזה שנאמר למען ינוח שורך וחמורך היינו הקטנים ממך שאין להם השגה גדולה רק שמסתכלים על הקדושה שזה בחינת שור ומשימין עצמם כחמור למשאוי של הקדושה וינפש בן אמתך היינו מי שרוצה לדבק אל האמת וכו' ושארז"ל עשה שבתך חול כלומר הכן א"ע בחול לכבוד שבת קודש ואז אל תצטרך לבריות כלומר שלא תצטרך לישועת מי שגדול ממך שהוא יומין אותך אבל תהיה מוכן בעצמך אל קבלת הקדושה" (עבודת ישראל פרשת משפטים)

וכאשר יעשה האדם כנוצר יזכה לשפע ברכה והצלחה בעולם הזה ובבא בעו"ה יתברך

ידוע כי רבו המפרשים אשר התעכבו על המילה תעשה שבצורה שהיא נקראת משמע שהמלאכה תעשה מעצמה שכן כל ששת ימי החול יונקים את ברכתם משבת קודש כי היא מקור הברכה אבל יש לדעת שבשביל שהאדם יוכל להפיק את המירב משבת קודש יש עליו לעשות הכנה רוחנית בכל ששת ימי המעשה ואז כאשר הוא מגיע מוכן ומוזמן מתוקן כראוי לכבוד שבת קודש זוכה הוא ששבת משפיעה עליו ברכות לרוב הן ברוחניות והן בגשמיות שפרנסתו מתברכת וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו ועוד זאת אף זאת שכאמור נראה כי המלאכה הגשמית נעשית מעצמה ואם ישאל השואל כיצד יעשה האדם את ההכנה הרוחנית לכבוד השבת קודש על כך כותב בעל לשון חסידים ז"ע (ערך שבת) "א"א לקבל הקדושה ביום שבת קודש אם לא ע"י ההכנה שהאדם עושה כל ששת ימי החול דהיינו ביום א' לעבוד את ה' במדת האהבה וחסד וביום ב' במדת היראה וביום ג' בהתפארות וכן כולם עד יום השבת שבו שלמות הקדושה וזה בחינת מחד בשבת לשבתא והנה כמו שאנו